

3 แสนล้าน?

23.07.26 | 12:17 น.

'คุก'ใกล้ตัวกว่าที่คิด เมื่อคนไทยไม่รู้กฎหมาย ประเทศจ่าย (ค่าเสียโอกาส) ปีละ 3 แสนล้าน?

เป็นยุคสมัยที่ไม่ว่าใครก็เสี่ยง 'ติดคุก'

ด้วยข้อหาอันเนื่องมาจากความกดดัน เหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

เมื่อเงินในกระเป๋าสตางค์เริ่มถดถอยไม่พอจ่าย สวนทางเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำอย่างรุดหน้า
สื่อถูกผลิตเพื่อการบริโภคอย่างรวดเร็วไม่หยุดยั้ง จนไม่ทันขังใจ

สิ่งที่ดูเป็นกิจวัตร อาจเปลี่ยนสถานะให้เราเป็น **ผู้ต้องหา**

กลายเป็นอาชญากรเพียงข้ามคืน

ในวาระที่ **ธรรมศาสตร์** ได้รับการจัดอันดับให้เป็นที 1 ของโลก มหาวิทยาลัยด้านความยั่งยืน ตามเป้าหมาย SDG 16 (สันติภาพ ความยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง) ปี 2026 ฝ่ายงานสื่อสารองค์กร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พาอัปเดตชุดข้อมูล ‘กฎหมายเบื้องต้น 101’ ที่ประชาชนควรต้องรู้

ในวงเสวนา “หลังพิงผา หน้าพิงกรง : ก้าวพลาด หรือโดนผลัก!? เมื่อ ‘คุณ’ ใกล้เคียงกว่าที่คิด” เมื่อ 17 กรกฎาคมที่ผ่านมา

พาสำรวจเส้นทางความเปราะบาง ตีแผ่สถานการณ์จริงเรือนจำประเทศไทย

แนะนำปรับบทบาทฟื้นฟู
แยกผู้ต้องขังเด็ดขาด เวิร์กกว่าสร้างคุกเพิ่ม

แล้วคุณบ้านเราล้นจริงไหม?

รศ.ดร.สุปรียา แก้วละเอียด คณบดีคณะนิติศาสตร์ มธ. หยิบยกตัวเลขจากฐานข้อมูลระบบราชทัณฑ์ ระบุว่า ไทยมีผู้ต้องขังราว 301,020 คน ซึ่งเกินกว่าความจุเรือนจำ 240,000 คน

สาเหตุเป็นเพราะอะไร?

คีย์เวิร์ดคือว่า ‘ความเหลื่อมล้ำ’ ที่เรามักพูดถึงการขาดรายได้ แต่สำหรับ รศ.ดร.สุปรียา ยังเห็นประเด็นขาดโอกาส ถูกกีดกัน เข้าไม่ถึงบริการ ตัดสินใจผิดพลาดจากการขาดซึ่งข้อมูลที่เพียงพอ

โดยชี้ว่าผู้ต้องขังประมาณ 70% มาจาก ‘คดียาเสพติด’ อีกทั้งยังมีประเด็นปัญหา ‘สุขภาพจิต’

“ธรรมศาสตร์ เราประสบความสำเร็จในฐานะมหาวิทยาลัย แต่สอบตกในระดับประเทศ จะทำอย่างไรให้สถานการณ์ผู้ต้องขังดีขึ้นได้ อาจต้องหันกลับมาเปลี่ยนมายด์เซตว่า ‘เรือนจำควรทำหน้าที่อะไร?’”

คณะบดีคณะนิติศาสตร์เสนอเรือนจำปรับบทบาทใหม่

‘มาตรการในการฟื้นฟู การลงโทษในเชิงทางเลือก และการทำระบบการคืนคนดีสู่สังคม’ ควรเป็นที่ทิศทางในอนาคต

โดยอาจเริ่มจากปรับ ‘ตัวชี้วัด’ เป็นมองว่า ‘จะฟื้นฟูได้อย่างไรบ้าง’ รวมถึงการมีระบบสาธารณสุขที่ดีขึ้น ดูแลปัญหาในเชิง ‘สุขภาพจิต’ มีมาตรการเฉพาะสำหรับผู้ต้องขังที่มีลักษณะแตกต่าง ทั้งเด็ก ผู้หญิง ผู้สูงอายุ และผู้มีความหลากหลายทางเพศ

“พอยต์สำคัญคือ **ควรแยกระหว่างคนที่มีคำพิพากษาถึงสุดที่กับคนที่ยังไม่มีคำพิพากษา** เพื่อให้ไม่เกิดแพตเทิร์นเรียนรู้การกระทำผิดที่แอดวานซ์”

คณะบดีนิติฯยังแนะลงทุนงบประมาณไปกับ ‘ระบบติดตาม’ ช่วง 6 เดือนอันตรายหลังพ้นโทษ มากกว่าการ ‘สร้างคุก’ หรือหามาตรการเพิ่ม เพราะ cost เกิดขึ้นกับความปลอดภัยของสาธารณะ ที่ทั้งสังคมต้องช่วยกันแบก

รวมถึงเพิ่มการลงทุนในมุม ‘ทุนมนุษย์’ เพื่อเตรียมพร้อมในการกลับคืนสู่สังคม หยุดวงจรกระทำผิดซ้ำ

**ถอดบทเรียนคดีแอร์สาว-หมอนโดเรมอน
ปลุกปชช.รู้กฎหมาย ในยุคที่ใครก็เสี่ยงคุก**

ทางด้าน **ผศ.ดร.รณกรณ์ บุญมี** อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มธ. เริ่มจากยกข้อมูล ‘WJP Rule of Law Index’ ซึ่งจัดทำโดย World Justice Project ที่วัดความมีหลักนิติธรรม

ทีมสหพันธ์อาชีพฟุตบอล การแข่งขันฟุตบอลโลก 2022 ทีม 100 ทีมแรก

น้อยที่สุดคือ ‘ราชทัณฑ์’ 27 เต็ม 100

“เขาเช็กเอาต์ออกมา แล้วเช็กอินกลับเข้าไปใน 3 ปี สูงถึง 80% หมายถึงว่าเราส่งคนเข้าไปในคุก ข้างในไม่สามารถแก้ไขฟื้นฟูเขาได้ จึงวนกลับเข้าไป”

เรามีความคิดในใจว่า คนบางคนอาจทำผิดพลาดโดยไม่ได้ตั้งใจ เรามีแอร์สาว แป้งก็คือแป้ง อาจไม่รู้ว่าสิ่งอยู่ในถุงคืออะไร แต่กฎหมายไม่สนใจ สนใจว่าคุณตั้งใจถือของสิ่งนั้นหรือไม่” ผศ.ดร.รณกรณ์เน้นย้ำ

จากนั้นหยิบกรณี ‘หมอนโดเรมอน’ ถ้าเป็นสามีเราก็คงอยากประจาน แต่ในสายตานักกฎหมาย เงินที่จะได้จากการฟ้องชู้ไม่เพียงพอให้ชนะการสู้คดี ‘หมิ่นประมาทและ PDPA’

“การที่เราไปรุมด่าดารา ถ่ายคลิปวิจารณ์ เส้นกฎหมายมันบางมาก เราจะผิดเมื่อขาย ส่งออกนอกประเทศ หรือจำหน่ายแจกให้กับประชาชน ถ้าส่งในกลุ่มไลน์ไม่ผิด แต่ถ้าเป็นคลิปเด็กเมื่อไหร่ แค่กดเซฟไว้ก็ผิดแล้ว”

ผศ.ดร.รณกรณ์ยกเคสจริง เพื่อตอกย้ำถึงเหตุผลที่ทุกคนควรเรียนรู้กฎหมาย

ซึ่งยังเป็นหนึ่งในมิชชั่นของคุณะ นอกจากอบรมกฎหมาย ยังมี ‘ศูนย์นิติศาสตร์’

“เรียกได้ว่าเป็นมหาวิทยาลัยเดียวในประเทศ ที่ไม่เพียงให้คำปรึกษา แต่ ‘มีทนายความไปว่าความในชั้นศาลให้กับประชาชน’ ถ้าคุณเปราะบาง ไม่มีค่าใช้จ่าย คุณมาที่เรา”

คือสิ่งที่คณะพยายามทำ แน่นอนว่าไม่ได้สตาจค์จากเรื่องนี้ แต่เป็นอีกแรงที่ช่วยให้เรือนจำแออัดลดลง

ไม่รีรอเช็กข้อมูลเรียลไทม์ ปัจจุบันมีนักโทษกว่า 320,000 คน ในจำนวนนี้ยังไม่มีคำพิพากษา 100,399 คน

“แรงบีบอัดของราชทัณฑ์ งบตกอยู่ที่ประมาณ 70,000 บาทต่อคนต่อปี ในขณะที่นอร์เวย์ คุกโล่งมาก เขาใช้เงินลงทุนนักโทษต่อคน 4.5 ล้านบาท”

ผศ.ดร.รณกรณ์กำลังอธิบายด้วยความเข้าใจว่า ด้วยจำนวนเงินที่ลงไป ย่อมคาดหวังผลลัพธ์ที่แตกต่างได้เหมือนกับการจ้างผู้รับเหมา

“เราใช้วิธีการ ‘อภัยโทษ’ ในเดือน ก.ค.-ส.ค. เพื่อให้ตัวเลขกลับมาดี แล้ววงจรนี้ก็จะวนกลับมาอีก แต่ยังไม่ทันแก้ไขเขาเสร็จ ถึงเวลาต้องเอาออก”

ไทยใช้โมเดลพ่อ ญี่ปุ่นใช้โมเดลแม่ เขามี ‘บ้านกึ่งวิถี’ มีอาหารให้กิน มีงานให้ฝึกก่อน ตั้งอยู่ใจกลางเมืองชินจูกุ ในขณะที่ไทย ‘บ้านกึ่งวิถี’ ได้งบประมาณปีล่าสุด 1 ล้านบาททั่วประเทศ โดยวิธีการขอที่วัด รับคนเหล่านี้เข้าไปอยู่ ออกมาโดยที่ยังไม่พร้อม แล้ววนกลับเข้าไป”

ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายอาญา พาดังคำถามใหม่่ว่า เราจะทำให้คนกลุ่มนี้กลับมาเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ โดยไม่ตกหล่น ได้อย่างไร?

“เราปกป้องไม่ให้เกิดเหยื่อซ้ำในอนาคตได้มากแค่ไหน? ถ้าเราต้องการตัวเลข อาชญากรเยอะๆ ผมว่าเราติดกระดุมเม็ดแรกผิด แล้วไทยจะไม่มีวันไปถึง SDG 16 ได้เลย”

ผศ.ดร.รณกรณ์ทิ้งท้ายด้วยข้อห่วงใย

**เล่าเคส ‘บัญญัติม้า-นายหน้า’
เมื่อทุกคนเสี่ยงเปราะบาง-ชวนร่วมสร้าง ‘ระบบคุ้มครอง’**

เพื่อตัดวงจรติดคุกซ้ำ **รศ.ดร.อัจฉรา ชลาชนนาวิน** คณบดีคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มธ.

ชวนมอง Journey ตั้งแต่ก่อนก้าวขาเข้าเรือนจำ

หน้าให้ญาติที่ขายบริการทางเพศ เก็บค่าหัวละ 500 บาท

“วันหนึ่งมีน้องอายุต่ำกว่า 18 ปีถูกตำรวจจับ ต้องติดคุก 18 ปี อีกคนหนึ่งได้รับการแนะนำจากญาติหลายๆ คนให้ ‘เปิดบัญชีม้า’ ติดคุก 16 ปี”

“อีกเคส ข้าราชการเอาเรือพาชาวโรฮีนจาข้ามมาไทย เขาได้รับการสั่งจากผู้บังคับบัญชา ใครจะคิดว่า ‘นายทหาร’ เป็นกลุ่มเปราะบางได้เหมือนกัน เมื่อไม่มีอำนาจตัดสินใจด้วยตัวเอง” รศ.ดร.อัจฉราชนมอมงให้ลึกถึงประสบการณ์ที่ผ่านมา

ก่อนฉายภาพเรือนจำใน จ.ลำปาง ซึ่งส่วนมากเป็นผู้ที่มีอายุ 60-69 ปี นอกจากมีปัญหาด้านสุขภาพกาย-ใจ บางคนมียังมีภาวะพิการ ซึ่ง facility ในเรือนจำไม่เอื้อ

“เขาควรมีสวัสดิการ รักษา ดูแลสุขภาพร่างกาย อาหารและยา รวมถึงในเรื่องการติดต่อญาติ
บางที่มีหญิงตั้งครรภ์ที่ต้องโทษ ไม่มีโอกาสได้เจอลูก ในประเทศที่พัฒนาแล้วอย่าง
‘นอร์เวย์’ จะมีห้องให้แม่และลูกได้เจอกันเป็นครั้งคราว รวมถึงมี Caregiver ที่ดูแล”

ที่ผ่านมา คณะได้เข้าไปช่วยจัดโครงการ‘โรงเรียนผู้สูงอายุในเรือนจำกลางลำปาง’ให้ความรู้ในการทำงาน เตรียมตัวเตรียมใจ แต่ก็ต้องอาศัยการร่วมมือกันเพื่อให้มีระบบติดตาม

“เพราะบางคนออกไป มันครึ่งชีวิตของเขาแล้ว เขาไม่รู้จะใช้ชีวิตต่อไปยังไง ทำให้เกิดปัญหากระทำผิดซ้ำ ไม่ใช่ว่าเขาไม่อยากเป็นคนดี แต่โครงสร้างสังคมไม่เอื้อ”

รศ.ดร.อัจฉราระบุ

ค่าเสียโอกาสปีละ 3 แสนล้าน

แนะนำให้โอกาส ‘ผู้ก้าวพลาด’ ร่วมกู้เศรษฐกิจชาติ

เพื่อพิชิตเป้า SDG สร้างคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนได้ตามภารกิจของประเทศ ในเวทีสากล

แม้ที่ผ่านมาเห็นความก้าวหน้า เช่น ‘สัดส่วนการคุมขังก่อนได้รับคำพิพากษา’ และ ‘ความสามารถในการเข้าถึงระบบยุติธรรม’ ที่ดีขึ้นบางช่วง แต่ยังมีอะไรที่ต้องทำอีกค่อนข้างมาก เช่น ‘อัตราการติดเชื้อไวรัสโรค’ ที่สะท้อนสภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำ

ในแง่บวกเราเห็น ‘ตั้งต้นดี วิสาหกิจเพื่อสังคม’ ที่ภาคเอกชนอย่าง ธนาकरกรุงศรีอยุธยา เข้ามาร่วมมือในลักษณะเป็น ‘บัฟเฟอร์’ ระหว่างผู้ก้าวพลาดกับงานที่มีคุณค่า

แต่ยังมีข้อเราอยู่ในสถานะวิกฤต (สีแดง) คือ 1.คอร์รัปชัน 2.การเวนคืนที่ดิน ที่เป็นไปอย่างถูกกฎหมายและได้รับการชดเชยอย่างเหมาะสม และ 3.การก่ออาชญากรรม ซึ่งเป็นรากแท้จริงของหลายปัญหา

“แม้มีความพยายามของหน่วยงานรัฐ แต่ก็ยังอยู่ในระดับวิกฤต ซึ่งสะท้อนความเชื่อมโยงเป้าหมายหลายตัว เช่น SCG 5 เป็นเรื่องผู้หญิงและครอบครัว และ SDG 16 เรื่องของอาชญากรรมและผู้ต้องขัง

หากมองในมุมของสหประชาชาติ ซึ่งสะท้อนกลับมาว่า แล้ว **หน่วยงานรัฐจะจัดการเรื่องความรุนแรงในครอบครัวได้อย่างไร?** เพราะเป็นรากฐานของปัญหาหลายตัว”

มองในมumnักเศรษฐศาสตร์ ข้อมูลเชิง Labor Productivity เฉลี่ยใน 1 ปี แรงงาน 1 คน (รวมทุกเซ็กเตอร์) ผลิตมูลค่าทางเศรษฐกิจ ได้ประมาณ 1.1 ล้านบาทต่อปี

“ลองคิดว่าถ้าคน 320,000 คนออกมา จะสามารถสร้างรายได้คุณเข้าไป ประมาณ 300,000 ล้านบาท/ปีเลยทีเดียว ดังนั้นมันเป็น ‘ปัญหาด้านเศรษฐกิจ’ ถ้าเราไม่สามารถพาเขากลับเข้ามาสู่ระบบ เป็นแรงงานที่มีประสิทธิภาพ”

“ถ้าลดลงมาน้อยก็คือ 1.5 แสนล้านบาทต่อปี คือค่าเสียโอกาสที่ประเทศเผชิญอยู่ในสถานะที่การคลังไม่ค่อยดีเท่าไร เก็บภาษีไม่ค่อยได้ นี่อาจเป็นสิ่งที่เราต้องมาให้ความสำคัญจริงๆ” ผศ.ชลนัย

กระเพื่อมที่กว้างขวางกว่าเดิม

“สิ่งที่เกิดขึ้นคือ Public Awareness เรื่องนี้มีน้อยมากๆ เมื่อคนตื่นรู้น้อย ก็จะส่งผลต่อสิ่งที่สังคมส่งให้ ‘นักการเมือง’ ซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบาย”

‘เราทำงานกับสังคมน้อยเกินไป’ เป็นทั้งโจทย์และบทเรียนที่มองเห็น

“การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่ใช่การสอนเรื่องสิ่งแวดล้อม แต่ต้องทำให้คนเป็นคนที่เข้าใจในสังคมและโลก มี Empathy และมีหลักสิทธิมนุษยชนอยู่ในใจ

‘ทุกคนมีสิทธิที่จะเข้าถึงความต้องการพื้นฐาน’ ถ้ามีแนวคิดแบบนี้อยู่ในใจ จึงจะขับเคลื่อนสังคมไปข้างหน้า สู่หลักสากลได้ในทุกภาคส่วน” ผศ.ชลธิ์ชวนให้เริ่มจากปรับฐานคิด

อธิษฐาน จันทรกลม

คำชี้แจงจากราชทัณฑ์

“ตามที่มีการจัดงานเสวนาทางวิชาการและมีการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ผู้ต้องขังในเรือนจำไทย รวมถึงประเด็นอัตราการกระทำผิดซ้ำหลังพ้นโทษนั้น

กรมราชทัณฑ์น้อมรับและเปิดกว้างพร้อมรับฟังข้อเสนอจากภาควิชาการ นักวิจัย และทุกภาคส่วน ในสังคม เกี่ยวกับสถานการณ์ผู้ต้องขังและแนวทางการลดการกระทำผิดซ้ำ เพื่อนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบราชทัณฑ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะเป้าหมายของงานราชทัณฑ์คือการทำให้ผู้ก้าวพลาดสามารถกลับมาเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ลดการกระทำผิดซ้ำ และสร้างความปลอดภัยให้แก่สังคม โดยตระหนักดีว่าปัญหาค้นเรือนจำและวงจรการกระทำผิดซ้ำนั้น เป็นประเด็นเชิงโครงสร้างระดับมหภาคที่เชื่อมโยงกับมิติต่างๆ ทั้งทางเศรษฐกิจและการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งไม่สามารถแก้ไขได้ด้วย

ร่วมกันว่า ข้อมูลสถิติที่มีการระบุว่าผู้พันโทชกลับมากกระทำผิดซ้ำสูงถึงร้อยละ 80 นั้น มีความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงค่อนข้างมาก เนื่องจากตัวเลขสถิติตามมาตรฐานสากลที่กรมราชทัณฑ์ได้จัดเก็บระบบข้อมูลในปี พ.ศ.2568 ที่ผ่านมา พบว่าอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้พันโทชเฉลี่ยจริงอยู่ที่เพียงร้อยละ 17.50 เท่านั้น

โดยปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ได้พลิกโฉมและปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานให้ทันสมัยแตกต่างจากในอดีตที่เน้นเพียงการคุมขัง โดยมุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังผ่านมาตรการทางการศึกษาและการพัฒนาพฤตินิสัยอย่างเข้มข้น พร้อมทั้งขับเคลื่อนนโยบายสำคัญอย่าง “บ้านก้าวใหม่ให้โอกาส” สถานพักพิงชั่วคราวสำหรับผู้พันโทชที่ไร้ที่อยู่อาศัย เพื่อให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยในการ “ตั้งสติก่อนสตาร์ท” ก่อนกลับคืนสู่ชุมชน โดยภายในบ้านก้าวใหม่ให้โอกาสนี้ จะมีการจัดหางานและฝึกทักษะวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานจริง เพื่อสร้างเกราะป้องกันและเตรียมความพร้อมขั้นสูงสุดทั้งด้านร่างกายและจิตใจให้พวกเขาสามารถยืนหยัดได้ด้วยตัวเอง

กรมราชทัณฑ์ยืนยันว่าจะเดินหน้าพัฒนาระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังบนพื้นฐานของหลักวิชาการ หลักนิติธรรมและหลักสิทธิมนุษยชน พร้อมเปิดรับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันยกระดับระบบราชทัณฑ์ไทยให้สามารถสร้างความสมดุลระหว่างการคุ้มครองสังคม การคืนคนดีสู่สังคม และการลดการกระทำผิดซ้ำได้อย่างยั่งยืน อันจะนำไปสู่การสร้างความปลอดภัย ความสงบสุข และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนโดยรวม”

19 กรกฎาคม 2569

หน้า

Naew Na
 Circulation: 900,000
 Ad Rate: 1,600

Section: ผู้หญิง/ผู้หญิงแนวหน้า

วันที่: พุธที่ 23 กรกฎาคม 2569

ปีที่: 47

ฉบับที่: 16516

Col.Inch: 232.85 Ad Value: 372,560

หน้า: 14(เต็มหน้า)

PRValue (x3): 1,117,680

ศิลปิน: สีส

หัวข้อข่าว: ม.ธรรมศาสตร์ เปิดนิทรรศการเทิดพระเกียรติฯ 'พัชรกิตติยาภา เจ้าฟ้าขวัญโดม The...

ม.ธรรมศาสตร์ เปิดนิทรรศการเทิดพระเกียรติฯ 'พัชรกิตติยาภา เจ้าฟ้าขวัญโดม The Eternal Inspiration' ถ่ายทอดแรงบันดาลใจจากพระจริยวัตรและพระกรณียกิจสู่คนรุ่นใหม่

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดพิธีเปิดนิทรรศการเทิดพระเกียรติ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิตติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ภายใต้ชื่อ “พัชรกิตติยาภา เจ้าฟ้าขวัญโดม The Eternal Inspiration” โดยมี ศ.ดร.สุพล นิตไกรพจน์ นายกสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นประธานในพิธี พร้อมด้วย ศ.ดร.ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้บริหาร คณาจารย์ คิษย์แก่นักศึกษา บุคลากร สื่อมวลชน และผู้สนใจ เข้าร่วมงานเมื่อวันจันทร์ที่ 20 กรกฎาคม 2569 ณ หอประชุมใหญ่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

กิจกรรมในวันเปิดนิทรรศการ มีการเสวนาในหัวข้อ “เจ้าฟ้าขวัญโดม” พระกรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และแนวทางการสืบสานพระปณิธาน จากคิษย์แก่นักศึกษาที่มีโอกาสได้ถวายงานใกล้ชิด โดย ศ.ดร.เสาวนีย์ อัครไวญน พระอาจารย์ที่ปรึกษา เอกอัครราชทูต อดีตคักดิ์ภาณุพงศ์ ที่ปรึกษาพิเศษ สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) อดีตที่ปรึกษา โครงการกำลังใจในพระดำริ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิตติยาภา และ รศ.ดร.สุปรียา แก้วละเอียด พระสหายร่วมรุ่น และคณบดีคณณนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดำเนินรายการโดย ศศิธร วัฒนกุล

ภายหลังจบการเสวนา ศ.ดร.ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์ อธิการบดี ได้นำชมนิทรรศการฯ พร้อมเชิญผู้เข้าร่วมงานเขียนข้อความบอกเล่าความตั้งใจที่จะสืบสานพระปณิธาน นอกจากนี้ ผู้เข้าชมนิทรรศการยังได้เข้าร่วม “กิจกรรมสอนปักผ้าต้นมือ” กิจกรรมผู้ก้าวพลาด แรงบันดาลใจจากโครงการกำลังใจในพระดำริฯ โดยทันตสถานบำบัดพิเศษกลาง และกิจกรรมประดิษฐ์ดอกไม้จากหลอดก้ามแมهی โดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รวมทั้งยังได้มีการแจกของที่ระลึกเป็นสมุดสะสมตราประทับ (Exhibition Passport) เพื่อให้ผู้เข้าชมนิทรรศการนำไปประทับตราที่ออกแบบเป็นพิเศษสำหรับนิทรรศการในครั้งนี้ โดยตราประทับมีจำนวน 3 ชุด ชุดละ 4 แบบ ซึ่งแต่ละชุดจะเผยแพร่ตามลำดับในเดือนกรกฎาคม สิงหาคม และกันยายน

ศ.ดร.สุพล นิตไกรพจน์ นายกสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง ที่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิตติยาภา ทรงเป็นคิษย์แก่นักคณณนิติศาสตร์ และทรงได้รับการยกย่องจากประชาคมธรรมศาสตร์ในฐานะ “เจ้าฟ้าขวัญโดม” พระจริยวัตรสาเหในการศึกษา พระปณิธานในการอุทิศพระองค์เพื่อส่วนรวม และพระกรณียกิจด้านกฎหมาย ความยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน ล้วนเป็นแบบอย่างของการนำองค์ความรู้มาสร้างประโยชน์แก่สังคม

Naew Na
Circulation: 900,000
Ad Rate: 1,600

Section: ผู้หญิง/ผู้หญิงแนวหน้า

วันที่: พุธที่ 23 กรกฎาคม 2569

ปีที่: 47

ฉบับที่: 16516

Col.Inch: 232.85 Ad Value: 372,560

หน้า: 14(เต็มหน้า)

PRValue (x3): 1,117,680

คลิป: สีสี่

หัวข้อข่าว: ม.ธรรมศาสตร์ เปิดนิทรรศการเทิดพระเกียรติฯ 'พัชรกิติยาภา เจ้าฟ้าฯ วัณโณม The...

“นิทรรศการครั้งนี้ไม่ได้เป็นเพียงการรวบรวมพระประวัติ และพระกรณียกิจ หากยังเป็นการถ่ายทอดคุณค่าและ แรงบันดาลใจ เพื่อปลูกฝังความเพียร คุณธรรม และจิตสำนึก ในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยเฉพาะแก่เยาวชน จึงขอเชิญชวน ประชาชนเข้าชมและร่วมกิจกรรมตลอดระยะเวลาการจัดแสดง พร้อมร่วมเผยแพร่พระเกียรติคุณ พระวิริยอุตสาหะ และ พระกรณียกิจอันทรงคุณูปการ เพื่อส่งต่อแรงบันดาลใจ สู่สังคมไทย” นายกสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าว

ศ.ดร.ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์ อธิการบดีมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ กล่าวว่า สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชร กิติยาภา ทรงสำเร็จการศึกษาจากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปีการศึกษา 2543 และทรงได้รับ การยกย่องในฐานะ “เจ้าฟ้าวัณโณม” ด้วยพระวิริยอุตสาหะ ในการศึกษาและพระกรณียกิจอันเป็นคุณูปการต่อประเทศชาติ โดยเฉพาะด้านกฎหมาย การอำนวยความสะดวก การ ค้ำครองสิทธิมนุษยชน และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของ ผู้ด้อยโอกาส

“มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จัดนิทรรศการนี้ขึ้น ด้วยสำนึกในพระกรุณาธิคุณ เพื่อถ่ายทอดพระประวัติ พระวิริยอุตสาหะ พระปณิธาน และพระกรณียกิจ ผ่าน นิทรรศการร่วมสมัยที่รวบรวมพระดำริ พระดำรัส ภาพถ่าย เอกสารสำคัญ และกิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้าง

แรงบันดาลใจให้ประชาชน โดยเฉพาะเยาวชน ได้ตระหนักถึง คุณค่าของความเพียร ความรับผิดชอบต่อสังคม และ การทำความดี พร้อมเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการ น้อมรำลึกถึงพระองค์” อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าว

ทั้งนี้ นิทรรศการเทิดพระเกียรติฯ “พัชรกิติยาภา เจ้าฟ้า วัณโณม The Eternal Inspiration” กำหนดจัดขึ้นทั้งที่ หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ และ หอสมุดป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ระหว่างวันที่ 20 กรกฎาคม-15 ตุลาคม 2569 เวลา 10.00-19.00 น. เปิดให้เข้าชมโดยไม่มีค่าใช้จ่าย และ สามารถเข้าชมข้อมูลนิทรรศการในรูปแบบ ออนไลน์ได้ที่เว็บไซต์ของหอสมุดแห่ง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ <https://www.library.tu.ac.th> รวมถึงในช่วงสุดสัปดาห์ จะมีการจัดกิจกรรมเวิร์กช็อปสลับกันไป

ผู้สนใจสามารถติดตาม ข่าวสารและกำหนดการกิจกรรมได้ที่ Facebook : Thammasat University นอกจากนี้ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน จะมีการเปิดนิทรรศการถาวรเทิดพระเกียรติฯ อีกด้วย

หน้า

Naew Na
 Circulation: 900,000
 Ad Rate: 1,600

Section: ผู้หญิง/ผู้หญิงหน้า

วันที่: พุธที่ 23 กรกฎาคม 2569

ปีที่: 47

ฉบับที่: 16516

Col.Inch: 232.85 Ad Value: 372,560

หน้า: 14(เต็มหน้า)

PRValue (x3): 1,117,680

คลิป: สีส

หัวข้อข่าว: ม.ธรรมศาสตร์ เปิดนิทรรศการเทิดพระเกียรติฯ 'พัชรกิติยาภา เจ้าฟ้าฯวัณโณม The...

ศ.ดร.เสาวนีย์ อัคราโรจน์ พระอาจารย์
 ที่ปรึกษา

รศ.ดร.สุปรียา แก้วละเอียด พระสหายร่วมรุ่น
 และคณบดีคณะนิติศาสตร์ มธ.

เอกอัครราชทูต อติศักดิ์ ภาณุพงศ์ อดีต
 ที่ปรึกษา โครงการกำลังใจในพระดำริฯ

ศ.ดร.คุรุสวัสต์ ชัชวาลย์, ศ.ดร.เสาวนีย์ อัคราโรจน์, คุณหญิงจันทน์ ธนรักษ์, ศ.ดร.สุรพล นิติไกรพจน์, ท่านผู้หญิงจำลอง แวพพานิช
 พระอภิมบาลในสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา, อติศักดิ์ ภาณุพงศ์, รศ.ดร.สุปรียา แก้วละเอียด และ ศศิธร วัฒนกุล

ศิริพร-อดิศักดิ์ ภานุพงศ์, ท่านผู้หญิงจำลอง แวพานิซ, ผศ.ดร.อรพรรณ ยลระบิล และ
แขกผู้มีเกียรติ

ท่านผู้หญิงจำลอง แวพานิซ และ คุณหญิงจันทน์ ธนรักษ์
พร้อมแขกผู้มีเกียรติ ร่วมพิธีเปิดนิทรรศการ

● **มหกรรม UD เพื่อคนพิการ:** น.ส.สนธยา บุญยภูษิต อธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เปิดเผยว่า กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) โดย พก. ร่วมกับมูลนิธิคนพิการไทยและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ภายใต้การสนับสนุนของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จัดงาน “มหกรรม UD (Universal Design) เพื่อคนพิการ และทุกคนอยู่ดี” ภายใต้แนวคิด “From Law to Life: Design for All, Better Living for Everyone” วันที่ 24-25 ก.ค. ที่อาคาร 9-10 ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี เป็นเวทีระดับประเทศครั้งแรกที่บูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชน เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และร่วมกำหนดทิศทางการขับเคลื่อน Universal Design ร่วมกัน โดยมีไฮไลต์สำคัญคือ นิทรรศการ “From Law to Life” ที่ถ่ายทอดการพัฒนาการออกแบบจากกฎหมายและนโยบายสู่ต้นแบบการใช้งานจริงเปิดพื้นที่ Public Voice Zone เพื่อรับฟังเสียงและข้อเสนอจากประชาชนเพื่อผลักดันให้การออกแบบเพื่อทุกคนเกิดขึ้นในทุกมิติของชีวิตและขยายผลอย่างเป็นรูปธรรมในทุกภาคส่วนของสังคม การประกาศเจตนารมณ์ร่วมขับเคลื่อน UD ระดับชาติ การมอบโล่เกียรติคุณ “UD Hero & Inclusive Organization Awards” ต้นแบบผู้ขับเคลื่อน Universal Design ดูรายละเอียดได้ทางเฟซบุ๊ก : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และมหกรรม UD เพื่อคนพิการและทุกคนอยู่ดี 2569.

เมื่อคัมภีร์ฟุตบอลโลกปะทะทฤษฎีกลยุทธ์

กรุงเทพธุรกิจ
Now and Beyond
● ผศ.ดร.จารุเจต ตั้งสุข
Thammasat Business School
jarujes@tbs.tu.ac.th

การแข่งขันฟุตบอล
อาจไม่ใช่เพียงกีฬา หาก
แต่เป็นการแข่งขันของ
“กลยุทธ์” ที่ไม่ต่างจาก

โลกธุรกิจ ฟุตบอลโลกปี 2026 จึงเปรียบ
เสมือนห้องเรียนของการบริหารเชิงกลยุทธ์
(Strategic Management) ที่ทำให้ทฤษฎี
ในตำรากลายเป็นภาพที่จับต้องได้

เราเห็นทีมเต็งหลายทีมที่มีนักเตะ
ระดับโลกต้องถูกรอ ขณะทีบางทีมกลับ
โค่นคู่แข่งที่เหนือกว่าด้วยการวางแผนและ
การปรับตัว เหตุการณ์เหล่านี้สะท้อนว่า
ความสำเร็จไม่ได้ขึ้นอยู่กับทีมทรัพยากร
มากที่สุด แต่อยู่ที่การเลือกใช้กลยุทธ์และ
การปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

หากต้องการเข้าใจทฤษฎีของการบริหาร
กลยุทธ์ บางครั้งจึงไม่จำเป็นต้องเริ่มจากตำรา
เล่มหนา แต่ให้ลองดูฟุตบอลโลกสักหนึ่ง
นัดภายในเวลาเพียง 90-120 นาที เราจะเห็น
แทบทุกองค์ประกอบของการบริหารเชิงกลยุทธ์
เช่น การกำหนดทิศทาง การจัดสรรทรัพยากร
การตัดสินใจภายใต้แรงกดดัน การปรับตัว
รวมถึงภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม

หากจะถอดบทเรียนจากฟุตบอลโลก
ผ่านมุมมองการบริหารเชิงกลยุทธ์ แนวคิด
พื้นฐานที่ควรทำความเข้าใจคือความแตกต่าง
ระหว่าง **Strategy** และ **Tactics** ซึ่งมักถูกใช้
แทนกัน ทั้งที่มีความหมายแตกต่างกันอย่าง
ชัดเจน กลยุทธ์คือคำตอบของคำถามว่า
“องค์กรจะสร้างรายได้เปรียบเหนือคู่แข่ง
ด้วยวิธีใด” ส่วนเทคนิคคือคำตอบของ
คำถามว่า “จะลงมืออย่างไรเพื่อให้ความ
ได้เปรียบนั้นเกิดขึ้นจริง”

ในโลกธุรกิจ หากองค์กรเลือกแข่งขัน
ด้วยการบริการที่เหนือกว่า เทคนิคอาจเป็น
การใช้ AI วิเคราะห์ความต้องการของลูกค้า

การพัฒนาแบบสมาชิก หรือการออกแบบ
ประสบการณ์บริการที่แตกต่าง

ขณะที่ในโลกฟุตบอล กลยุทธ์คือ
การกำหนดจุดแข็งที่ทีมต้องการใช้แข่งขัน
เช่น การครองบอล เกมรับที่แข็งแกร่ง หรือ
การโต้กลับที่รวดเร็ว ส่วนเทคนิคคือ
การตัดสินใจระหว่างการแข่งขัน เช่น การ
เปลี่ยนตัวผู้เล่นหรือปรับระบบการเล่นเพื่อ
รับมือกับสถานการณ์เฉพาะหน้า ทั้งหมดนี้
มีเป้าหมายเดียวกัน คือการเปลี่ยนกลยุทธ์
ให้กลายเป็นชัยชนะ

แนวคิดนี้สอดคล้องกับ Michael Porter
ที่ว่า “กลยุทธ์ไม่ใช่การทำทุกอย่างให้ดีกว่า
คู่แข่ง แต่คือการเลือกจะทำอะไร และ
จะไม่ทำอะไร” ตัวอย่างที่ชัดเจนคือทีมชาติ
สเปนและอาร์เจนตินา แม้ทั้งสองทีมจะมา
ถึงจุดเดียวกัน แต่กลับใช้กลยุทธ์ที่ต่างกัน
ทีมสเปนสร้างรายได้เปรียบจาก “ระบบ”
ทั้งการครองบอล การเคลื่อนที่ที่ผู้เล่นเข้าใจ
เกมร่วมกัน จนสามารถทดแทนกันได้โดย
ไม่เสียสมดุล ขณะที่อาร์เจนตินาโดดเด่นด้วย
ภาวะผู้นำ ความยืดหยุ่น และความสามารถ
ในการปรับวิธีเล่นให้เหมาะสมกับคู่แข่ง

ทั้งสองทีมจึงพิสูจน์ว่า ไม่มีสูตรสำเร็จ
ของการเป็นแชมป์ เพราะความสำเร็จไม่ได้

เกิดจากการเลียนแบบคู่แข่ง แต่เกิดจากการ
เข้าใจจุดแข็งของตนเอง แล้วพัฒนากลยุทธ์
ให้สอดคล้องกับบริบทของทีม ซึ่งเป็นหัวใจ
ของการบริหารเชิงกลยุทธ์

นอกจากนี้ คำถามสำคัญคือ เมื่อองค์กร
เลือกสนามแข่งขันและกำหนดกลยุทธ์
ได้แล้ว จะใช้จุดแข็งของตนเองให้เกิดความ
ได้เปรียบได้อย่างไร คำตอบของคำถามนี้
สอดคล้องกับแนวคิด Resource-Based
View (RBV) ของ Jay Barney ซึ่งอธิบายว่า
ความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืน
ไม่ได้เกิดจากการมีทรัพยากรมากที่สุด
แต่เกิดจากการใช้ทรัพยากรที่มีคุณค่าและ
ยากต่อการลอกเลียนแบบให้เกิดประโยชน์
สูงสุด

ในโลกฟุตบอลทรัพยากรไม่ได้หมายถึง
เพียงนักเตะค่าตัวสูง แต่ยังรวมถึงโค้ช
วัฒนธรรมของทีม ระบบการพัฒนา และ
ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เล่น ซึ่งทีมชาติ
สเปนสร้างรายได้เปรียบจากการลงทุน
ในระบบเยาวชนและปรัชญาการเล่นอย่าง
ต่อเนื่อง จนสามารถผลิตนักเตะที่เล่น
ในระบบเดียวกันได้ทุกยุค ขณะที่ทีมชาติ
อาร์เจนตินามีจุดแข็งจากวัฒนธรรมของ
ผู้เล่น ความเชื่อมั่นในทีม และภาวะผู้นำ

ที่ช่วยให้รับมือกับแรงกดดันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แม้ทั้งสองทีมจะใช้ทรัพยากรที่แตกต่างกัน แต่ต่างก็สร้างความได้เปรียบจาก “ทรัพยากรที่จับต้องไม่ได้” ซึ่งเป็นรากฐานของความสำเร็จ เช่นเดียวกับ NVIDIA ที่ไม่ได้เป็นผู้นำ เพียงเพราะผลิตชิปประมวลผลที่ทรงพลัง แต่เพราะสร้างระบบนิเวศด้านปัญญาประดิษฐ์ ที่เชื่อมโยงฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ จนกลายเป็นความได้เปรียบที่คู่แข่งลอกเลียนแบบได้ยาก

อย่างไรก็ตาม การมีทรัพยากรที่ดีเพียงอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ เพราะโลกของการแข่งขันเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ประเด็นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ David Teece เรื่อง Dynamic Capabilities ซึ่งอธิบายว่าองค์กรที่ประสบความสำเร็จในระยะยาวไม่ใช่องค์กรที่มีทรัพยากรที่ดีที่สุด แต่คือองค์กรที่สามารถรับรู้การเปลี่ยนแปลง ปรับตัว และจัดสรรทรัพยากรใหม่ได้รวดเร็วกว่าคู่แข่ง

ในสนามฟุตบอล เมื่อเกมไม่เป็นไปตามแผนโค้ชต้องตัดสินใจปรับจังหวะการเล่น หรือเปลี่ยนรูปแบบของทีมภายในเวลาไม่กี่นาที เช่นเดียวกับโลกธุรกิจที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี พฤติกรรมผู้บริโภค องค์กรที่ยึดติดกับความสำเร็จในอดีตอาจสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน ในขณะที่องค์กรที่ปรับตัวได้เร็วกลับสามารถเปลี่ยนวิกฤติให้กลายเป็นโอกาสได้

ท้ายที่สุด ไม่ว่าทีมไหนจะเป็นแชมป์โลก บทเรียนที่สำคัญคือการตระหนักว่า “ชัยชนะ” ไม่ได้เกิดจากความสามารถเพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลลัพธ์ของการเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม การใช้ทรัพยากรให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุด การปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลง และการทำให้ทีมทำงานร่วมกันในเป้าหมายเดียวกัน

ดังนั้น ผู้ชนะจึงไม่ใช่ผู้ที่แข็งแกร่งที่สุด แต่คือผู้ที่เข้าใจตนเอง เลือกสนามแข่งขัน ได้ถูกต้อง และสามารถปรับกลยุทธ์ได้ดีกว่าคู่แข่งในช่วงเวลาที่สำคัญที่สุด

'คุณ'ใกล้ตัวกว่าที่คิด เมื่อคนไทยไม่รู้กฎหมาย ประเทจ่าย (ค่าเสียโอกาส) ปีละ 3 แสนล้าน?

Source - มติชนออนไลน์

Thursday, July 23, 2026 at 12:18

'คุณ'ใกล้ตัวกว่าที่คิด

เมื่อคนไทยไม่รู้กฎหมาย

ประเทจ่าย (ค่าเสียโอกาส) ปีละ 3 แสนล้าน?

เป็นยุคสมัยที่ไม่ว่าใครก็เสี่ยง 'ติดคุก'

ด้วยข้อหาอันเนื่องมาจากความกดดัน เหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

เมื่อเงินในกระเป๋าสตางค์เริ่มถดถอยไม่พอจ่าย สวนทางเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำอย่างรวดเร็ว สื่อกฎผลิตเพื่อการบริโภคอย่างรวดเร็วไม่หยุดยั้ง จนไม่ทันขังใจ

สิ่งที่ดูเป็นกิจวัตร อาจเปลี่ยนสถานะให้เราเป็น ผู้ต้องหา

กระทำความผิดในฐานะรับพัสดุแทนเพื่อนบ้าน ยืมรถเพื่อนสนิทมาใช้ โพสต์ รีวิวสินค้า บริการที่แพกแบบแยๆ รับสายเบอร์ที่ไม่รู้จัก หรือแม้แต่จ้างหิ้วสัมภาระข้ามประเทศ จนกลายเป็นอาชญากรเพียงข้ามคืน

ในวาระที่ ธรรมนูญฯ ได้รับการจัดอันดับให้เป็น 1 ของโลก มหาวิทยาลัยด้านความยั่งยืน ตามเป้าหมาย SDG 16 (สันติภาพ ความยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง) ปี 2026 ฝ่ายงานสื่อสารองค์กร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พาอัปเดตชุดข้อมูล 'กฎหมายเบื้องต้น 101' ที่ประชาชนควรต้องรู้

ในวงเสวนา "หลังพินา หน้าพินกร : ก้าวพลาด หรือโดนผลึก!? เมื่อ 'คุณ' ใกล้ตัวกว่าที่คิด" เมื่อ 17 กรกฎาคมที่ผ่านมา พาส่องเส้นทางความเปราะบาง ดีแพลตฟอร์มการณัจจริงเรือนจำประเทศไทย

แนะปรับบทบาทฟื้นฟู

แยกผู้ต้องขังเด็ดขาด เวิร์กกว่าสร้างคุกเพิ่ม

แล้วคุกบ้านเราล้นจริงไหม?

รศ.ดร.สุปรียา แก้วละเอียด คณะนิติศาสตร์ มธ. หยิบยกตัวเลขจากฐานข้อมูลระบบราชทัณฑ์ ระบุว่า ไทยมีผู้ต้องขังราว 301,020 คน ซึ่งเกินกว่าความจุเรือนจำ 240,000 คน

สาเหตุเป็นเพราะอะไร?

คีย์เวิร์ดคือว่า 'ความเหลื่อมล้ำ' ที่เรามักพูดถึงการขาดรายได้ แต่สำหรับ รศ.ดร.สุปรียา ยังเห็นประเด็นขาดโอกาส ถูกกีดกัน เข้าไม่ถึงบริการ ตัดสินใจผิดพลาดจากการขาดซึ่งข้อมูลที่เพียงพอ

โดยชี้ว่าผู้ต้องขังประมาณ 70% มาจาก 'คดีอาชญากรรม' อีกทั้งยังมีประเด็นปัญหา 'สุขภาพจิต'

ดังนั้นการ 'ลดความเหลื่อมล้ำ เพื่อลดความเปราะบาง' คือวิธีตัดวงจรติดคุกซ้ำ ตั้งแต่ต้นทาง"ธรรมนูญฯ เราประสบความสำเร็จในฐานะมหาวิทยาลัย แต่สอดตกในระดับประเทศ จะทำอย่างไรให้สถานการณ์ผู้ต้องขังดีขึ้นได้ อาจต้องหันกลับมาเปลี่ยนมายด์เซตว่า 'เรือนจำควรทำหน้าที่อะไร?'

คณะนิติศาสตร์เสนอเรือนจำปรับบทบาทใหม่

'มาตรการในการฟื้นฟู การลงโทษในเชิงทางเลือก และการทำระบบการคืนคนดีสู่สังคม' ควรเป็นที่ทิศทางในอนาคต

โดยอาจเริ่มจากปรับ 'ตัวชี้วัด' เป็นมองว่า 'จะฟื้นฟูได้อย่างไรบ้าง' รวมถึงการมีระบบสาธารณสุขที่ดีขึ้น ดูแลปัญหาในเชิง 'สุขภาพจิต' มีมาตรการเฉพาะสำหรับผู้ต้องขังที่มีลักษณะแตกต่าง ทั้งเด็ก ผู้หญิง ผู้สูงอายุ และผู้มีความหลากหลายทางเพศ"พอยต์สำคัญคือ ควรแยกแยะระหว่างคนที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดกับคนที่ยังไม่มีคำพิพากษา เพื่อให้ไม่เกิดแพตเทิร์น

เรียนรู้การกระทำผิดที่แอดวานซ์"

คนบดินีตียังแนะลงทุนงบประมาณไปกับ 'ระบบติดตาม' ช่วง 6 เดือนอันตรายหลังพ่นโทษ มากกว่าการ 'สร้างคุก' หรือมาตรการเพิ่ม เพราะ cost เกิดขึ้นกับความปลอดภัยของสาธารณะ ที่ทั้งสังคมต้องช่วยกันแบก

รวมถึงเพิ่มการลงทุนในมุม 'ทุนมนุษย์' เพื่อเตรียมพร้อมในการกลับคืนสู่สังคม หยุดวงจรกระทำผิดซ้ำ

ถอดบทเรียนคดีแอร์สาว-หมอนโดเรมอน

ปลูกปชช.รู้กฎหมาย ในยุคที่ใครก็เสี่ยงคุก

ทางด้าน ผศ.ดร.รณกรณ์ บุญมี อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มธ. เริ่มจากยกข้อมูล 'WJP Rule of Law Index' ซึ่งจัดทำโดย World Justice Project ที่วัดความมีหลักนิติธรรม ซึ่งไทยอยู่อันดับ 76 สอบผ่านแบบคาบเส้น

หมวดที่น้อยที่สุดคือ 'กระบวนการยุติธรรม' ได้ 42 เต็ม 100 คะแนน

น้อยที่สุดคือ 'ราชทัณฑ์' 27 เต็ม 100"เขาเช็กเอาต์ออกมา แล้วเช็กอินกลับเข้าไปใน 3 ปี สูงถึง 80% หมายถึงว่า เราส่งคนเข้าไปในคุก ข้างในไม่สามารถแก้ไขฟื้นฟูเขาได้ จึงวนกลับเข้าไป"

เรามีความคิดในใจว่า คนบางคนอาจทำผิดพลาดโดยไม่ได้ตั้งใจ เรามีแอร์สาว แบ่งก็คือแบ่ง อาจไม่รู้ว่ามีสิ่งอยู่ในถุงคืออะไร แต่กฎหมายไม่สนใจ สนใจว่าคุณตั้งใจถือของสิ่งนั้นหรือไม่" ผศ.ดร.รณกรณ์เน้นย้ำ

จากนั้นหยิบกรณี 'หมอนโดเรมอน' ถ้าเป็นสามีเราก็คงอยากประจาน แต่ในสายตานักกฎหมาย เงินที่จะได้จากการฟ้องชู้ ไม่เพียงพอให้ชนะการสู้คดี 'หมิ่นประมาทและ PDPA'"การที่เราไปรุมด่าดารา ถ่ายคลิปวิจารณ์ เส้นกฎหมายมันบางมาก เราจะผิดเมื่อขาย ส่งออกนอกประเทศ หรือจำหน่ายแจกให้กับประชาชน ถ้าส่งในกลุ่มไลน์ไม่ผิด แต่ถ้าเป็นคลิปเด็กเมื่อไหร่ แค่กดเซฟไว้ก็ผิดแล้ว"

ผศ.ดร.รณกรณ์ยกเคสจริง เพื่อตอกย้ำถึงเหตุผลที่ทุกคนควรเรียนรู้กฎหมาย

ซึ่งยังเป็นหนึ่งในมิชชั่นของคณะ นอกจากอบรมกฎหมาย ยังมี 'ศูนย์นิติศาสตร์'"เรียกได้ว่าเป็นมหาวิทยาลัยเดียว ในประเทศ ที่ไม่เพียงให้คำปรึกษา แต่ 'มีทนายความไปว่าความในชั้นศาลให้กับประชาชน' ถ้าคุณเปราะบาง ไม่มีค่าใช้จ่าย คุณมาที่เรา"

คือสิ่งที่คณะพยายามทำ แน่แน่นอนว่าไม่ได้สตาจจากเรื่องนี้ แต่เป็นอีกแรงที่ช่วยให้เรือนจำแออัดลดลง

ไม่รีรอเช็กข้อมูลเรียลไทม์ ปัจจุบันมีนักโทษกว่า 320,000 คน ในจำนวนนี้ยังไม่มีคำพิพากษา 100,399 คน"ถ้าเรา เอาคนกลุ่มนี้ออกได้ ทำให้คนเหล่านี้รู้กฎหมาย ผมเชื่อว่าจะทำให้สังคมใช้เม็ดเงินไปในสิ่งที่ควร และผลักดันสังคมไปได้ไกลกว่านี้ เดินหน้าสู่เป้าหมาย SDG 16 ไปด้วยกัน"

"แรงปีบอัดของราชทัณฑ์ งบตกอยู่ที่ประมาณ 70,000 บาทต่อคนต่อปี ในขณะที่นอร์เวย์ คุกโล่งมาก เขาใช้เงินลงทุนนักโทษต่อคน 4.5 ล้านบาท"

ผศ.ดร.รณกรณ์กำลังอธิบายด้วยความเข้าใจว่า ด้วยจำนวนเงินที่ลงไป ย่อมคาดหวังผลลัพธ์ที่แตกต่างได้ เหมือนกับการจ้างผู้รับเหมา"เราใช้วิธีการ 'อภัยโทษ' ในเดือน ก.ค.-ส.ค. เพื่อให้ตัวเลขกลับมาดี แล้ววงจรนี้ก็จะวนกลับมาอีก แต่ยังไม่ทันแก้ไขเขาเสร็จ ถึงเวลาต้องเอาออก"

ไทยใช้โมเดลพ่อ ญ่ปุ่่นใช้โมเดลแม่ เขามี 'บ้านกึ่งวิถี' มีอาหารให้กิน มีงานให้ฝึกก่อน ตั้งอยู่ใจกลางเมืองชินจูกุ ในขณะที่ไทย 'บ้านกึ่งวิถี' ได้งบประมาณ 1 ล้านบาททั่วประเทศ โดยวิธีการขอที่วัด รับคนเหล่านี้เข้าไปอยู่ ออกมาโดยที่ยังไม่พร้อม แล้ววนกลับเข้าไป"

ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายอาญา พาดังคำถามใหม่่ว่า เราจะทำให้คนกลุ่มนี้กลับมาเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ โดยไม่ตกหล่นได้อย่างไร?

"เราปกป้องไม่ให้เกิดเหือซ้ำในอนาคตได้มากแค่ไหน? ถ้าเราต้องการตัวเลข อาชญากรเยอะๆ ผมว่าเราติดกระดุมเม็ด

แรกคิด แล้วไทยจะไม่มันไปถึง SDG 16 ได้เลย" ผศ.ดร.ธณกรณัฏฐ์ท้ายด้วยข้อห่วงใย

เล่าเคส 'บัญชีม้า-นายหน้า'

เมื่อทุกคนเสี่ยงเปราะบาง-ชวนร่วมสร้าง 'ระบบคุ้มครอง'

เพื่อตัดวงจรติดคุกซ้ำ รศ.ดร.อัจฉรา ชลาชนนาวินคณบดีคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มธ.

ชวนมอง Journey ตั้งแต่ก่อนก้าวขาเข้าเรือนจำ

จากประสบการณ์ที่เคยสัมภาษณ์ พบว่าหลายร้อยคนหลุดในช่วงที่เกิดโควิด

จากที่เคยทำงานปกติ วันหนึ่งค่าใช้จ่ายยังอยู่ แต่ไม่มีรายได้อีกต่อไป จึงผันตัวไปเป็นนายหน้าให้ญาติที่ขายบริการทางเพศ เก็บค่าหัวละ 500 บาท"วันหนึ่งมีน้องอายุต่ำกว่า 18 ปีถูกตำรวจจับ ต้องติดคุก 18 ปี อีกคนหนึ่งได้รับการแนะนำจากญาติหลายๆ คนให้ 'เปิดบัญชีม้า' ติดคุก 16 ปี"

"อีกเคส ข้าราชการเอาเรือพาชาวโรฮีนจาข้ามมาไทย เขาได้รับการสั่งจากผู้บังคับบัญชา ใครจะคิดว่า 'นายทหาร' เป็นกลุ่มเปราะบางได้เหมือนกัน เมื่อไม่มีอำนาจตัดสินใจด้วยตัวเอง" รศ.ดร.อัจฉราชวนมองให้ลึกถึงประสบการณ์ที่ผ่านมา

ก่อนฉายภาพเรือนจำใน จ.ลำปาง ซึ่งส่วนมากเป็นผู้ที่มีอายุ 60-69 ปี นอกจากมีปัญหাসุภาพกาย-ใจ บางคนมียังภาวะพิการ ซึ่ง facility ในเรือนจำไม่เอื้อ"เขาควรมีสติธิรักษา ดูแลสุขภาพร่างกาย อาหารและยา รวมถึงในเรื่องการติดต่อญาติ บางทีมีหญิงตั้งครรภ์ที่ต้องโทษ ไม่มีโอกาสได้เจอลูก ในประเทศที่พัฒนาแล้วอย่าง 'นอร์เวย์' จะมีห้องให้แม่และลูกได้เจอกันเป็นครั้งคราว รวมถึงมี Caregiver ที่ดูแล"

ที่ผ่านมา คณะได้เข้าไปช่วยจัดโครงการโรงเรียนผู้สูงอายุในเรือนจำกลางลำปาง' ให้ความรู้ในการทำงาน เตรียมตัวเตรียมใจ แต่ก็ต้องอาศัยการร่วมมือกันเพื่อให้มีระบบติดตาม"เพราะบางคนออกไป มันครึ่งชีวิตของเขาแล้ว เขาไม่รู้จะใช้ชีวิตต่อไปยังไง ทำให้เกิดปัญหากระทำผิดซ้ำ ไม่ใช่ว่าเขาไม่อยากเป็นคนดี แต่โครงสร้างสังคมไม่เอื้อ" รศ.ดร.อัจฉราระบุ

ค่าเสียโอกาสปีละ 3 แสนล้าน

แนะให้โอกาส 'ผู้ก้าวพลาด' ร่วมกู้เศรษฐกิจชาติ

เพื่อพิชิตเป้า SDG สร้างคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนได้ตามภารกิจของประเทศ ในเวทีสากล

ผศ.ชล บุนนาค ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาคุณภาพและความยั่งยืน มธ. ชวนมองจุดที่ไทยต้องทำงานเพิ่ม โดยเริ่มจากไม่ทิ้งกลุ่มเปราะบางไว้ข้างหลัง

แม้ที่ผ่านมาเห็นความก้าวหน้า เช่น 'สัดส่วนการคุมขังก่อนได้รับคำพิพากษา' และ 'ความสามารถในการเข้าถึงระบบยุติธรรม' ที่ดีขึ้นบางช่วง แต่ยังมีอะไรที่ต้องทำอีกค่อนข้างมาก เช่น 'อัตราการติดเชื้อมะเร็ง' ที่สะท้อนสภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำ

ในแง่บวกเราเห็น 'ตั้งต้นดี วิสาหกิจเพื่อสังคม' ที่ภาคเอกชนอย่าง ธนากรกรุ๊ปครีเอทีฟ เข้ามาร่วมมือในลักษณะเป็น 'บัพเฟอร์' ระหว่างผู้ก้าวพลาดกับงานที่มีคุณค่า

แต่ยังมีข้อเราอยู่ในสถานะวิกฤต (สีแดง) คือ 1.คอร์รัปชัน 2.การเวนคืนที่ดิน ที่เป็นไปอย่างถูกกฎหมายและได้รับการชดเชยอย่างเหมาะสม และ 3.การก่ออาชญากรรม ซึ่งเป็นรากแท้จริงของหลายปัญหา

"แม้มีความพยายามของหน่วยงานรัฐ แต่ก็ยังอยู่ในระดับวิกฤต ซึ่งสะท้อนความเชื่อมโยงเป้าหมายหลายตัว เช่น SCG 5 เป็นเรื่องผู้หญิงและครอบครัว และ SDG 16 เรื่องของอาชญากรรมและผู้ต้องขัง

หากมองในมุมของสหประชาชาติ ซึ่งสะท้อนกลับมาว่า แล้ว หน่วยงานรัฐจะจัดการเรื่องความรุนแรงในครอบครัวได้อย่างไร? เพราะเป็นรากฐานของปัญหาหลายตัว"

มองในมุนนักเศรษฐศาสตร์ ข้อมูลเชิง Labor Productivity เฉลี่ยใน 1 ปี แรงงาน 1 คน (รวมทุกเซ็กเตอร์)

ผลิตมูลค่าทางเศรษฐกิจ ได้ประมาณ 1.1 ล้านบาทต่อปี"ลองคิดว่าถ้าคน 320,000 คนออกมา จะสามารถสร้างรายได้คุณเข้า

ไป ประมาณ 300,000 ล้านบาท/ปีเลยทีเดียว ดังนั้นมันเป็น 'ปัญหาด้านเศรษฐกิจ' ถ้าเราไม่สามารถพาเขากลับมาเข้าสู่ระบบเป็นแรงงานที่มีประสิทธิภาพ"

"ถ้าลดลงมาหน่อยก็คือ 1.5 แสนล้านบาทต่อปี คือค่าเสียโอกาสที่ประเทศเผชิญอยู่ในสถานะที่การคลังไม่ค่อยดีเท่าไร เก็บภาษีไม่ค่อยได้ นี่อาจเป็นสิ่งที่เราต้องมาให้ความสำคัญจริงๆ" ผศ.ชลเนนย์

โจทย์คือ 'จะอย่างไรให้ชุมชนมีศักยภาพ?' เพื่อช่วยกันเป็นหูเป็นตา ถึงเวลาต้องมองทางเลือกอื่น ให้ภาคประชาสังคม มหาวิทยาลัย อสม. ช่วยกันเป็นตัวกลาง จะเพิ่มแรงกระเพื่อมที่กว้างขวางกว่าเดิม"สิ่งที่เกิดขึ้นคือ Public Awareness เรื่องนี้มีน้อยมากๆ เมื่อคนตื่นรู้หน่อย ก็จะส่งผลต่อสิ่งที่สังคมส่งให้ 'นักการเมือง' ซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบาย"

'เราทำงานกับสังคมน้อยเกินไป' เป็นทั้งโจทย์และบทเรียนที่มองเห็น

"การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่ใช่การสอนเรื่องสิ่งแวดล้อม แต่ต้องทำให้คนเป็นคนที่เข้าใจในสังคมและโลก มี Empathy และมีหลักสิทธิมนุษยชนอยู่ในใจ

'ทุกคนมีสิทธิที่จะเข้าถึงความต้องการพื้นฐาน' ถ้ามีแนวคิดแบบนี้อยู่ในใจ จึงจะขับเคลื่อนสังคมไปข้างหน้า สู่หลักสากลได้ในทุกภาคส่วน" ผศ.ชลชีชวนให้เริ่มจากปรับฐานคิด

อธิษฐาน จันทรıklม* คำชี้แจงจากราชทัณฑ์

"ตามที่มีการจัดงานเสวนาทางวิชาการและมีการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ผู้ต้องขังในเรือนจำไทย รวมถึงประเด็นอัตราการกระทำผิดซ้ำหลังพ้นโทษนั้น

กรมราชทัณฑ์น้อมรับและเปิดกว้างพร้อมรับฟังข้อเสนอจากภาควิชาการ นักวิจัย และทุกภาคส่วน ในสังคมเกี่ยวกับสถานการณ์ผู้ต้องขังและแนวทางการลดการกระทำผิดซ้ำ เพื่อนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบราชทัณฑ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะเป้าหมายของงานราชทัณฑ์คือการทำให้ผู้ก้าวพลาดสามารถกลับมาเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ลดการกระทำผิดซ้ำ และสร้างความปลอดภัยให้แก่สังคม โดยตระหนักดีว่าปัญหาค้นคืนเรือนจำและวงจรการกระทำผิดซ้ำนั้น เป็นประเด็นเชิงโครงสร้างระดับมหภาคที่เชื่อมโยงกับมิติต่างๆ ทั้งทางเศรษฐกิจและการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเพียงลำพัง แต่จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการร่วมกันแก้ไขทั้งระบบอย่างเป็นองค์พหุพ ทั้งนี้ กรมราชทัณฑ์ขอเรียนชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกันว่า ข้อมูลสถิติที่มีการระบุว่าผู้พ้นโทษกลับมากระทำผิดซ้ำสูงถึงร้อยละ 80 นั้น มีความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงค่อนข้างมาก เนื่องจากตัวเลขสถิติตามมาตรฐานสากลที่กรมราชทัณฑ์ได้จัดเก็บระบบข้อมูลในปี พ.ศ.2568 ที่ผ่านมา พบว่าอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นโทษเฉลี่ยจริงอยู่ที่เพียงร้อยละ 17.50 เท่านั้น

โดยปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ได้พลิกโฉมและปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานให้ทันสมัย แตกต่างจากในอดีตที่เน้นเพียงการคุมขัง โดยมุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังผ่านมาตรการทางการศึกษาและการพัฒนาพฤตินิสัยอย่างเข้มข้น พร้อมทั้งขับเคลื่อนนโยบายสำคัญอย่าง "บ้านก้าวใหม่ให้โอกาส" สถานพักพิงชั่วคราวสำหรับผู้พ้นโทษที่ไร้ที่อยู่อาศัย เพื่อให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยในการ "ตั้งสติก่อนสตาร์ท" ก่อนกลับคืนสู่ชุมชน โดยภายในบ้านก้าวใหม่ให้โอกาสนี้ จะมีการจัดหางาน และฝึกทักษะวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานจริง เพื่อสร้างเกราะป้องกันและเตรียมความพร้อมขั้นสูงสุดทั้งด้านร่างกายและจิตใจให้พวกเขาสามารถยืนหยัดได้ด้วยตัวเอง

กรมราชทัณฑ์ยืนยันว่าจะเดินหน้าพัฒนาระบบการแก้ไข ฟื้นฟูผู้ต้องขังบนพื้นฐานของหลักวิชาการ หลักนิติธรรม และหลักสิทธิมนุษยชน พร้อมเปิดรับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันยกระดับระบบราชทัณฑ์ไทยให้สามารถสร้างความสมดุลระหว่างการคุ้มครองสังคม การคืนคนดีสู่สังคม และการลดการกระทำผิดซ้ำได้อย่างยั่งยืน อันจะนำไปสู่การสร้างความปลอดภัย ความสงบสุข และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนโดยรวม"

https://www.matichon.co.th/prachachuen/news_5816603

Media Value:

Site Value 99,536

PR Value 298,608

Potential Reach 1,578,069